

Wilsverklaringen vanuit de (huis)arts gezien

Ik zet in mijn wilsverklaring dat ik op een tropisch eiland wil sterven, omringd door mooie meiden in bikini!

Els Roelofs
kaderhuisarts palliatieve zorg

Het levenstestament

- **Uitgebreide volmacht:** Wie beslist namens een patiënt als deze dat zelf (tijdelijk) niet meer kan
- **Voorkomen:** Onder curatelestelling; beschermingsbewind goederen; mentorschap
- **Vertegenwoordiger:** Gevolmachtigde geneeskundige aangelegenheden
- **Notaris:** Bewijskracht 'echtheid' en wilsbekwaamheid tijdens opstellen
- **Wilsverklaringen:** Vastgelegde wensen (medische) zorg, behandelen, euthanasieverzoek

Wilsverklaring

?

Wilsverklaring

wensen rondom medische zorg

- Behandelverbod – behandelwens, en in welke situaties? Wel of niet reanimatie
- Euthanasieverklaring/-verzoek, wanneer is uitzichtloos lijden ondragelijk
- ... (bv orgaandonatie)
- Wie vertegenwoordiger als patiënt daar zelf niet meer toe in staat is?

Geldig als op schrift gesteld door persoon zelf,
voorzien van datum, plaats en handtekening

Wilsverklaringen?

Notarissen

- Hoe vaak stelt u deze op?

Artsen

- Hoe vaak is sprake van een wilsverklaring?

Wilsverklaringen?

Notarissen

- Hoe vaak stelt u deze op?
- Waar gaat het meestal om?

Artsen

- Hoe vaak is sprake van een wilsverklaring?
- Waar gaat het meestal om?

Wilsverklaringen?

Notarissen

- Hoe vaak stelt u deze op?
- Waar gaat het meestal om?
- Wat is de waarde daarvan?

Artsen

- Hoe vaak is sprake van een wilsverklaring?
- Waar gaat het meestal om?
- Wat is de waarde daarvan voor u?

Wilsverklaringen?

Notarissen

- Hoe vaak stelt u deze op?
- Waar gaat het meestal om?
- Wat is de waarde daarvan?

Artsen

- Hoe vaak is sprake van een wilsverklaring?
- Waar gaat het meestal om?
- En als bij de notaris opgesteld?

Wilsverklaringen?

Notarissen

- Hoe vaak stelt u deze op?
- Waar gaat het meestal om?
- Wat is de waarde daarvan?
- Welke informatie geeft u daarbij?

Artsen

- Hoe vaak is sprake van een wilsverklaring?
- Waar gaat het meestal om?
- Wat is de waarde daarvan voor u?
- Welke informatie is belangrijk?

Wat wilt u nog meer weten?

Waar gaat het om?

- Patiënt en diens wensen (en zorgen) centraal
- Duidelijkheid naar naasten en zorgverleners
- Wensen kunnen veranderen, daarom is regelmatig bespreken met arts en naasten belangrijk

‘Praat voor je gaat’

Is een wilsverklaring nodig?

- Als de patiënt het zelf goed vertellen kan, dit weloverwogen is en de patiënt goed geïnformeerd: nee.
- Maar wat als inmiddels wilsonbekwaam?

Kent u deze situatie?

Rechtskracht wilsverklaring (1)

Niet-behandelwens en positie vertegenwoordiger

- WGBO: arts moet vertegenwoordiger informeren over en toestemming krijgen voor onderzoek en behandeling
- Arts en vertegenwoordiger moeten (schriftelijk) vastgelegde behandelverboden respecteren
- Bij gegronde reden mag de arts afwijken: gedateerd, moeilijk te interpreteren
- Behandelwensen die ingaan tegen professionele standaard zijn niet afdwingbaar. Ook niet bij expliciet beschrijving of wens van vertegenwoordiger

Rechtskracht wilsverklaring (2)

De euthanasieverklaring

- Een schriftelijk euthanasie verzoek kan een mondeling verzoek vervangen
- Euthanasie is geen recht en bij wet verboden tenzij.....
- Artsen zijn niet verplicht euthanasie uit te voeren
- Uitvoeren euthanasie is strafbaar tenzij..... “zes zorgvuldigheidseisen”...
- Een schriftelijke euthanasieverklaring is geen voorwaarde

Tijdig bespreken advies aan patiënt

- ‘Vertegenwoordiging’ en wilsverklaringen zijn wettelijk geregeld (notaris niet nodig)
- Bespreek wensen en verwachtingen tijdig met uw (huis)arts
- Leg de arts uit wat u onder welke omstandigheden wel en niet wilt
- Bekijk samen uw wilsverklaringen
- Laat het vastleggen in uw medisch dossier en kom er (jaarlijks) op terug
- Bespreek uw wilsverklaringen, wensen en verwachtingen met uw naaste(n)

Voltooid leven clause

De aanvulling voltooid leven kan ingevuld worden op het moment dat iemand vindt dat hij/zij klaar is met het leven en de 'kans om te overlijden' aan een aandoening wil aangrijpen.

De aanvulling is, vanaf het moment dat de aanvulling ondertekend en besproken is, een aangescherpt behandelverbod.

Uit de praktijk

- **Het echtpaar van Hameren-Spijker**
- **Zij:** 69 jaar, voormalig huisarts en gediagnosticeerd met de ziekte van Alzheimer
- **Hij:** 72 jaar, voormalig notaris, geestelijk vitaal, hartpatiënt
- twee zonen en een dochter, betrokken, wonen elders
- Wie beslist wat over wie als hij na een mislukte reanimatie in vegetatieve staat op de intensive care ligt

Waarom een levenstestament?

- Wie beslist over het al dan niet doorbehandelen van meneer?
- Wie beslist of en naar welk verpleeghuis meneer en/of mevrouw gaan?
- Wie beslist over en regelt de zorg voor mevrouw?
- Is de zorg in de geest van mevrouw en meneer?
- Wie regelt de financiële zaken?
- Is het risico op financieel misbruik afgedekt?

"OF ZAL IK GEZELLIG THUIS KOMEN STERVEN?"

Zes zorgvuldigheidseisen

- Vrijwillig en weloverwogen verzoek
- Uitzichtloos en ondraaglijk lijden
- Voorlichting aan de patiënt over diens situatie
- Geen redelijke andere oplossing
- Consultatie
- Medisch zorgvuldige uitvoering